

Strasbūrā, 23. 10. 2012.
COM(2012) 629 final

Vol. 1/2

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

**EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO
LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Komisijas darba programma 2013. gadam

Pašlaik obligāts pienākums ir pārvarēt ekonomikas krīzi un atjaunot ilgtspējīgu izaugsmi Eiropas Savienībā. Tas šīs paaudzes eiropiešiem ir pats svarīgākais uzdevums. Tā paveikšanai ir nepieciešams, lai Eiropa būtu konkurētspējīga globālajā ekonomikā, pārveidota tā, lai izmantotu nākotnes iespējas. Ir nepieciešama stabila makroekonomiskā vide, ko var nodrošināt patiesa ekonomikas un monetārā savienība. Ir nepieciešamas straujas pārmaiņas ekonomikā, lai īstenotu Eiropas daudzās potenciālās priekšrocības nākotnes ekonomikā, kas balstīta uz inovācijām un augsta līmeņa prasmēm. Tam ir nepieciešamas pārmaiņas vienotā tirgus uzņēmējdarbības vidē; ir nepieciešams, lai tiktu izmantots Eiropas tīklu milzīgais potenciāls un lai pilnībā tiktu izmantota informācijas tehnoloģiju revolūcija; ir nepieciešamas jaunas prasmes un palīdzība, lai iedzīvotāji, kas pašlaik ir izslēgti no darba tirgus, var dot savu pienesumu; un šis uzdevums ir jārisina, ņemot vērā resursu efektivitātes vajadzības un iespējas. Šie ir ilgtermiņa mērķi, kuriem nepieciešamas saskaņotas visu sabiedrības daļu pūles, taču jebkurā gadījumā panākumu priekšnoteikums ir ES iesaistīšanās.

Tādēļ Komisijas priekšsēdētājs Barrozu savā uzrunā par stāvokli Savienībā aicināja īstenot jauna veida pieeju Eiropai – izdarīt secinājumus par problēmām, ar kuriem Eiropa pašlaik saskaras un kuras fundamentāli maina pasauli. Nav iespējama izaugsme, neveicot reformas, un nav iespējams atrisināt problēmas, ar kurām mēs saskaramies, ja vien mēs nerīkojamies kopā. Uzrunā par stāvokli Savienībā tika izteikti vērienīgi priekšlikumi par ES ilgtermiņa uzbūvi – dziļa un patiesa ekonomikas savienība, kas balstās uz politisku savienību. Lai pārvarētu ilgstošo krīzi, kas turpinās Eiropā un jo īpaši eurozonā, šis redzējums ir jāīsteno praksē, sperot konkrētus soļus.

Šajā 2013. gada darba programmā ir izklāstīts ilgtermiņa redzējums par ES attīstību galvenajās politikas jomās, apkopoti pašlaik pastāvošie trūkumi un izskaidrots, kādā veidā Komisija tos novērsīs. Nosakot par prioritātēm atbilstošas iniciatīvas, ES var veicināt izaugsmi un darba vietu izveidi, kā arī soli pa solim īstenot savu ilgtermiņa redzējumu.

Komisija jau ir iesniegusi daudzus priekšlikumus izaugsmes veicināšanai, par kuriem pašlaik lemj likumdevējstādes. Laicīga šo priekšlikumu pieņemšana un to pilnīga īstenošana būtu svarīgs, uzticību raisošs signāls pilsoņiem un investoriem, kas palīdzētu atjaunot ekonomisko aktivitāti un stimulētu tik ļoti nepieciešamo darbavietu izveidi. Tas ļautu panākt būtiskus ES darba rezultātus līdz 2014. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Komisija 2013. gadā veltīs daudz pūļu īstenošanai, lai realizētu ES rīcības priekšrocības. Pēc tam, kad līdz 2012. gada beigām tiks pieņemti lēmumi par daudzgadu finanšu shēmu, Komisija 2013. gadā pievērsīsies to pasākumu pabeigšanai, kas paredzēti ātrai īstenošanai, tai skaitā, izmantojot sarunu mandātus attiecībā uz atsevišķām valstīm, lai nodrošinātu, ka ar ES finansētajiem ieguldījumiem tiek atbalstītas prioritātes, kuras ir skaidri vērstas uz izaugsmi un darbavietām. Mērķorientēti ieguldījumi, kurus atbalsta moderns, uz reformām orientēts ES budžets, var sniegt būtisku pienesumu izaugsmei, darbavietām un konkurētspējai.

Šajā darba programmā iekļautie priekšlikumi tiks iesniegti 2013. gada gaitā un 2014. gada pirmajā pusē, ņemot vērā pašreizējā likumdevēja pilnvaru termiņa beigas. Turpmākajās sadaļās ir uzsvērtas dažas būtiskākās darbības, lai izklāstītu, kā Komisija palīdzēs novērst atšķirības, kas pastāv starp ES mērķiem un pašreizējo situāciju. I pielikumā ir iekļauts detalizētāks to priekšlikumu saraksts, kurus Komisija plāno ierosināt 2013./2014. gadā.

Izveidot pareizus pamatus: virzība uz patiesu Ekonomikas un monetāro savienību

Mērķis

Eiropas spēks ir mūsu ekonomiku savstarpējā sasaistē. Vienotais tirgus un vienotā valūta ir to padziļinājuši, un integrētā ekonomikas politikas veidošana Eiropas līmenī, izmantojot Eiropas pusgadu, pašlaik vieno mūsu ekonomikas ciešāk nekā jebkad agrāk. Tomēr krīze ir atklājusi, ka vienotais finanšu pakalpojumu tirgus var nodrošināt finanšu stabilitāti, ekonomikas izaugsmi un darbavietas tikai tad, ja to papildina spēcīga regulatīvā un uzraugošā iestāde ES līmenī. Nākamais solis ir padziļināt ekonomikas un monetāro savienību, izveidojot pilnībā darbojošos banku un fiskālo savienību.

Kā pietrūkst pašlaik?

Patiesai Ekonomikas un monetārai savienībai ir nepieciešama visaptveroša pieeja, lai pārtrauktu negatīvo mijiedarbību starp pārmērīgiem privātā sektora parādiem, neilgtspējīgiem valstu parādiem un banku nozares vājumu. ES pietrūkst vispārēja satvara, kas novērš trūkumus pilnīgi integrētā finanšu pakalpojumu politikā, izveidojot vienotu banku uzraudzības mehānismu un vienotus noteikumus, kuri attiektos uz visām finanšu iestādēm. Tai ir nepieciešams papildināt un īstenot efektīvākus mehānismus, kas ierosināti, lai novērstu un koriģētu neilgtspējīgu finanšu politiku un ekonomikas nelīdzsvarotību. Būtiska būs arī nodokļu politikas labāka koordinācija. Eiropas pusgada ietvaros panāktā progresa potenciāls vēl nav pilnībā izsmelts attiecībā uz ieteikumu īstenošanu, veicot strukturālas reformas ES.

Lai gan ekonomikas pārvaldība vēl nav pilnībā pabeigta, tā jau ir nostiprināta stratēģijā “Eiropa 2020”, Eiropas pusgadā un īstenojot “Sešpakas” tiesību aktus. Ir steidzami jāvienojas par “Divpakas” tiesību aktiem, lai turpinātu pilnveidot ekonomisko pārvaldību. Komisija 2013. gadā

- ar gada izaugsmes pētījumu uzsāks ceturto Eiropas pusgadu;
- veiks turpmāku plāna par visaptverošas un patiesas Ekonomikas un monetārās savienības, kas tiks publicēts līdz 2012. gada beigām, īstenošanu;
- ierosinās papildu tiesību aktus, lai turpmāk uzlabotu stabilitāti, pārredzamību un patērētāju aizsardzību finanšu sektorā (piemēram, par sistēmiskajiem riskiem saistībā ar iestādēm, kas nav bankas, un “ēnu bankām”).

Jau pieņemtie tiesību akti un tiesību akti, kuri tiek izskatīti, fundamentāli pārveidos ES finanšu sistēmu. Vienošanās par banku uzraudzību izveidos daudz stabilāku pamatu Eiropas finanšu sistēmai un palīdzēs uzlabot uzticēšanos. Daudzi šīs tiesību aktu paketes detalizētie noteikumi tiks īstenoti 2013. gadā. Tas pats attiecas uz kohēzijas politiku, kurā galvenās prioritātes izaugsmi veicinošiem pasākumiem un strukturālām reformām, kas konstatētas Eiropas pusgadā, kalpos par pamatu jaunām valstu un reģionālām programmām, un kur uzsvars tiks likts uz konkrēto valstu mandātu pabeigšanu jaunās paaudzes strukturālajiem fondiem. Komisija arī rīkosies, lai apkarotu krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļiem, ieskaitot iniciatīvu par “nodokļu oāzēm”, un ieviestu ES dimensiju valstu centienos konsolidēt publiskās finanses.

Konkurētspējas uzlabošana, izmantojot vienoto tirgu un rūpniecības politiku

Mērķis

Ilgtspējīgai izaugsmei un darbavietu izveidei ir nepieciešams apvienot stabilu makroekonomikas vidi ar konkurētspēju globālajā ekonomikā. Eiropai ir spēcīgās puses, kas var tai sniegt konkurences priekšrocības, izmantojot modernizētu sociālu tirgus ekonomiku, un palīdzēt tai izvirzīties vadībā jaunajā rūpnieciskajā revolūcijā. Vienoto tirgu un godīgu konkurenci var savienot ar mērķorientētiem ieguldījumiem un pareizu pieeju uzņēmējdarbībai, lai izmantotu izaugsmes iespējas, ko sniedz jaunas tehnoloģijas un inovācijas.

Kā pietrūkst pašlaik?

Ir nepieciešams turpināt vienotā tirgus pielāgošanu, lai uzņēmēji un patērētāji Eiropā, kurā nav robežu, varētu pilnībā izmantot tā potenciālu. Tehnoloģiskās pārmaiņas sniedz lielas iespējas, taču tās ir jāpapildina ar jaunām pieejām tādās jomās kā iepirkumi, standarti un intelektuālais īpašums. ES ir nepieciešams enerģētikas un klimata politikas ilgtermiņa satvars, lai ieguldījumi un rīcībpolitika būtu vērsti uz konkurētspēju un klimata pārmaiņu novēršanu. Eiropā trūkst inovāciju, kas savukārt rada šķēršļus jaunu tirgu izveidei un ieguldījumiem tehnoloģijās, kuras mainīs mūsu dzīvi, kā arī pastāv plašākas problēmas saistībā ar attieksmi pret uzņēmējdarbību un neveiksmēm uzņēmējdarbībā. Ir nepieciešams arī atbilstošs tiesiskais regulējums, lai uzsāktu *Galileo* sistēmas komerciālu izmantošanu. Šīs problēmas pastiprina grūtības, ar kurām saskaras uzņēmumi, jo īpaši MVU, lai piekļūtu finansējumam pēckrīzes periodā, kā arī nevajadzīgās administratīvā sloga izmaksas un dažas mūsdienu prasībām neatbilstošas publiskās administrācijas. Trūkumi īstenošanā arī neļauj pilnībā izmantot priekšrocības.

Nesenajā II vienotā tirgus aktā ir noteikti 12 konkrēti prioritāri pasākumi, lai uzlabotu vienoto tirgu, kuri balstās uz četriem galvenajiem virzītājspēkiem: tīkliem, mobilitāti, digitālo ekonomiku un kohēziju.¹ Ņemot vērā 2012. gada paziņojumu par atjauninātu rūpniecības politiku², Komisija no jauna pievērsīsies preču vienotajam tirgum, kas veido 75 % no ES iekšējās tirdzniecības. Šie pasākumi, par kuriem tagad ātri ir jāpanāk vienošanās, tiek veikti, ņemot vērā prioritārās darbības Vienotā tirgus akta³ pirmajā posmā. Komisija 2013. gadā aktīvi sadarbosies ar likumdevējinstādēm, lai pieņemtu šos priekšlikumus un panāktu to pilnīgu un efektīvu īstenošanu. Galvenie priekšlikumi ietvers

- iniciatīvas, lai pielāgotu noteikumus un samazinātu PVN atbilstības izmaksas, izmantojot vienotu deklarāciju;
- leģislatīva akta priekšlikumu, lai padarītu elektroniskos rēķinus obligātus publiskajā iepirkumā, kas veicinās uzņēmumu un valdību saziņu, samazinās izmaksas un kalpos kā paraugs citām nozarēm;

¹ COM(2012) 573, 2012. gada 3. oktobris.

² COM(2012) 582, 2012. gada 10. oktobris.

³ COM(2011) 206, 2011. gada 13. aprīlis.

- iniciatīvas, lai atjauninātu un vienkāršotu noteikumus par preču apriti vienotajā tirgū un identificētu trūkumus, kas traucē brīvu apriti, kā arī aktivizētu darbu pie standartiem, sertifikācijas un marķējumiem;
- 2013. gadā programmas “Apvārsnis 2020” ietvaros tiks iesniegta virkne priekšlikumu, lai uzsāktu un attīstītu būtiskas privātās – publiskās partnerības, apvienojot privātos un publiskos ieguldījumus ar ES budžetu, nolūkā virzīt kopēju pieeju svarīgām stratēģiskām nozarēm, piemēram, farmācijas precēm, aviosatiksmes pārvaldībai un nanotehnoloģijām, piesaistot aptuveni 9 – 10 miljardus euro jaunu investīciju;
- iniciatīvu par tehnoloģijām un inovācijām enerģētikas nozarē, lai nodrošinātu ilgtspējīgas, drošas un konkurētspējīgas enerģētikas sistēmas;
- vairāku būtisku reformu ierosināšanu, lai modernizētu valsts atbalstu;
- modernizētu pieeju intelektuālā īpašuma tiesībām, lai nodrošinātu, ka tās ir efektīvās un patērētājiem draudzīgas digitālajā vidē.

Energoefektivitāte ir būtiska konkurētspējas joma. Komisija nostiprinās sadarbību ar dalībvalstīm Energoefektivitātes direktīvas īstenošanā, energomarķējumu jomā un attiecībā uz tiesību aktiem ekodizaina jomā. Būtiska konkurētspējas uzlabošanai ir arī Svarīgu pamattehnoloģiju stratēģijas īstenošana. Komisija aktīvāk strādās pie tā, lai palīdzētu MVU, kas saskaras ar finansēšanas problēmām, un lai īstenotu Uzņēmējdarbības rīcības plānu. Atbalsts no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un *COSME*⁴ programmas būs pieejams, līdzko 2014. gadā sāksies jaunais finansēšanas periods. Eiropas Sociāla fonda jaunajā plānošanas posmā arī būs likts uzsvars uz prasmju nodrošināšanu, kuras nepieciešamas, lai pēc izglītības iegūšanas veiksmīgi iekļautos darbaspēkā un uzlabotu darbaspēka nodarbināmības iespējas.

Savienojumi konkurētspējas uzlabošanai: veidot nākotnes tīklus šodien

Mērķis

Pilnībā integrēts un savstarpēji savienots Eiropas vienotais tirgus, kas aptver telekomunikācijas, enerģiju un transportu, ir priekšnoteikums konkurētspējai, darbavietai izveidei un izaugsmei. Lai to sasniegtu, ir nepieciešama pieejama, efektīva un droša tīklu infrastruktūra par pieņemamu cenu. Digitālās ekonomikas izvēršanas paātrināšana sniegs labumu visām nozarēm, palielinot produktivitāti, efektivitāti un inovācijas. Eiropai ir vajadzīgi jaunākajiem tehnoloģijas standartiem atbilstoši tīkli, lai saglabātu un uzlabotu tās globālo konkurētspēju, lai apietos ar interneta izmantošanas un datu apmaiņas straujo pieaugumu un lai pilnībā izmantotu efektivitātes palielinājumus un novatoriskos pakalpojumus, kuru rašanos veicina būtiska tiešsaistes vides uzlabošanās. Enerģētikas jomā būtiski ieguldījumi elektroenerģijas tīklos un citos tīklos palīdzēs uzlabot enerģijas piegādes drošību, ilgtspēju un konkurētspēju. Transporta jomā pilnībā integrēts vienotais tirgus un efektīvāki tīkli, kas ļauj viegli pārslēgties starp dažādiem režīmiem, sniegtu milzīgas priekšrocības iedzīvotājiem un uzņēmumiem, tai skaitā pilsētās.

Kā pietrūkst pašlaik?

Valstu pieeja un virkne barjeru mazina konkurētspēju un neļauj izmantot tīklus Eiropas

⁴ Uzņēmumu konkurētspējas un mazo un vidējo uzņēmumu programma 2014. – 2020. gadam.

mērogā. Netiek pietiekami stimulēti ieguldījumi tādu projektu atbalstam, kuri būs Eiropas nākotnes labklājības pamats, un to kavē trūkumi regulējumā. Tas mazina arī inovāciju potenciālu tādās jomās kā viedtīkli un skaitītāji un intelektiskas transporta sistēmas. Savstarpējas savietojamības trūkums palielina izmaksas un traucē godīgas konkurences noteikumu pastāvēšanai. Trūkumi regulatīvajā vidē kavē uzņēmējdarbības ieguldījumus un patērētāju uzticēšanos tādās jomās kā maksājumi. Trūkumi infrastruktūrā rada papildu izmaksas un neefektivitāti enerģijas patērētājiem, kavē loģistikas modernizāciju un neļauj pilnībā izmantot platjoslas tīklus.

Trūkumu novēršanai Komisija 2013./2014. gadā iesniegs priekšlikumus, lai

- modernizētu Eiropas transporta un loģistikas nozari nolūkā palīdzēt uzņēmumiem ietaupīt laiku un enerģiju, kā arī samazināt izmešus, sagatavojot priekšlikumus par dzelzceļa un kravas transportu, preču transportu starp ES ostām un Eiropas vienoto gaisa telpu;
- novērstu šķēršļus elektroniskiem maksājumiem;
- atbalstītu ieguldījumus ātrdarbīgos tīklos;
- veicinātu platjoslas pārklājumu un jaudu, samazinot tā izmantošanas izmaksas un atbrīvotu joslas platumu platjoslas bezvadu pakalpojumiem.

Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments⁵ līdzās kohēzijas politikai būs viens no acīmredzamākajiem ES devumiem šo šķēršļu novēršanai, veicinot infrastruktūras attīstību. Šim instrumentam 2013. gadā vajadzētu būt izveidotam un darbaspējīgam un jābūt pieņemtiem svarīgākajiem lēmumiem par mērķiem. Būtu arī jāizmanto projektu obligācijas, lai palīdzētu piesaistīt privātā sektora ieguldījumus.

Tas notiks vienlaikus ar tiesiskā regulējuma konsolidāciju. Jāveic vairāk, lai panāktu pilnvērtīgu Eiropas transporta telpu, kurā darbojas Eiropas noteikumi – priekšlikumus par dzelzceļa nozari un Eiropas vienotās gaisa telpas īstenošanas paātrināšanu būtu jāturpina virzīt kā prioritāti. Enerģētikas jomā ir jāveic pēdējais liberalizācijas posms, lai līdz 2014. gadam pabeigtu iekšējo enerģijas tirgu, nolūkā padarīt Eiropas enerģijas piegādes ilgtspējīgas, balstītas uz konkurences principiem un drošas. Jauns regulējums valstu intervencēm enerģijas tirgos būs pamatelements, lai nodrošinātu, ka tiek veikti atbilstoši ieguldījumi un ka intervences tirgos ir nepieciešamas un proporcionālas.

Izaugsme darbavietu izveidei: iekļaušana un izcilība

Mērķis

Eiropas sociālā tirgus ekonomika ir viens no mūsu lielākajiem trumpjiem, jo tā spēj apvienot izaugsmi un iekļaušanu. Taču pašlaik Eiropas ekonomiku un tās iedzīvotājus apdraud risks, ka nopietnās problēmas – augsts bezdarba līmenis, pieaugoša nabadzība un sociālā atstumtība – var kļūt strukturālas. Ir jānostiprina ES dimensija, lai palīdzētu dalībvalstīm izmantot visas iespējas atbalstīt cilvēkus, kas meklē darbu, un novērstu neatbilstības starp darbaspēka piedāvājumu un pieprasījumu. Vispirms ir nepieciešama aktīva nodarbinātības politika, kas palīdzētu šiem iedzīvotājiem iegūt vajadzīgās prasmes darba atrašanai un pilnībā izmantotu

⁵ COM(2011) 0665, 2011. gada 19. oktobris.

mobilitātes potenciālu. Mērķim vajadzētu būt novatorisku veidu atrašanai, lai palielinātu izglītības līmeni un līdzdalību darba tirgū. Ir nepieciešama atbilstoša un ilgtspējīga sociālā politika un pieejamāki sociālie pakalpojumi, lai veicinātu sociālo iekļaušanu un iesaistīšanos darba tirgū. Ir pilnībā jāizmanto darbavietu izveides potenciāls būtiskākajās izaugsmes nozarēs, piemēram, “zaļajā ekonomikā”, informācijas un komunikācijas tehnoloģijās, kā arī veselības aprūpē un sociālajā aprūpē. Lai saglabātu darbaspēku, ņemot vērā ilgtermiņā gaidāmo sabiedrības novecošanu, Eiropas darba tirgum ir jābūt iekļaujošam, mobilizējot visus iedzīvotājus, neatkarīgi no to vecuma un kvalifikācijas līmeņa.

Kā pietrūkst pašlaik?

Bezdarba apmērs Eiropā, jo īpaši jauniešu vidū, rada būtiskas problēmas publiskajiem nodarbinātības dienestiem un darba devējiem. Nodarbinātības līmeņa uzlabošana ir ļoti būtiska, lai panāktu izaugsmes atjaunošanos, ņemot vērā arī neaizsargātās grupas. Nav pilnībā izmantots darba vietu izveides potenciāls tādās nozarēs kā “zaļā ekonomika”, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas un veselības aprūpe. Izglītības un apmācības sistēmas neatbilst mainīgajām darba tirgus vajadzībām – tā rezultātā rodas trūkumi tādās būtiskās jomās kā zinātne, matemātika un e-prasmes. Augstākā izglītība nav pietiekami saistīta ar pētniecību un inovāciju pasākumiem, un spēju veidošana tādās jomās kā informācijas un komunikāciju tehnoloģijas ir pārāk lēna – tas atspoguļo nepietiekamo iesaistīšanos starptautiskajā vidē un vienlaikus pastiprina to. Mūžizglītība vēl joprojām ir attīstības stadijā un publiskās politikas un uzņēmējdarbības prakse pietiekami neatspoguļo nepieciešamību vecāka gadagājuma cilvēkiem pagarināt savu darba mūžu. Nedeklarēta nodarbinātība rada papildu problēmas. Sociālajai aizsardzībai un sociālajiem ieguldījumiem vajadzētu būt efektīvākiem. Neaizsargātām grupām ir īpaši grūti iekļauties darba tirgū vai atgriezties tajā. Darbaspēka mobilitāti kavē problēmas ar kvalifikāciju, dokumentu un prasmju atzīšanu starp dažādām dalībvalstīm.

Dalībvalstu nodarbinātības un darbavietu izveides politikas atbalsts ir viena no būtiskākajām Eiropas pusgada prioritātēm. Komisija 2013. gadā turpinās aktīvi sadarboties ar dalībvalstīm un sociālajiem partneriem, jo īpaši, balstoties uz Eiropas Jaunatnes garantiju un iniciatīvām stažēšanās jomā, kuras tiks izklāstītas šoruden. Trūkumu novēršanai Komisija 2013./2014. gadā iesniegs priekšlikumus, lai

- palīdzētu uzlabot publisko nodarbinātības dienestu darbu un tīklu veidošanu starp valstu nodarbinātības dienestiem;
- saņemtu sociālus ieguldījumus iekļaujošai izaugsmei, izmantojot vadlīnijas politikas reformām, kas identificētas Eiropas pusgada ietvaros, ko atbalstīs ES fondi, piemēram, Eiropas Sociālais fonds;
- palielinātu internacionalizācijas centienus augstākajā izglītībā ar mērķi sagatavot Eiropas iedzīvotājus arvien globālākam, atvērtākam un konkurētspējīgam darba tirgum;
- izveidotu nepieciešamo regulējumu iestādēm, kas rūpējas par aroda pensijām.

Mobilitātes šķēršļi ir viena no lielākajām vienotā tirgus neizmantotajām iespējām. Profesionālās kvalifikācijas direktīvas⁶ pieņemšana un pārskatīšana būs svarīgs pasākums

⁶ COM(2011) 883 galīgā redakcija.

profesiju liberalizācijai. Būtu jāturpina darbs, lai izvērtētu un samazinātu nevajadzīgus ierobežojumus regulētām profesijām, ierobežojot profesionāļu spējas strādāt citās dalībvalstīs.

Jaunas paaudzes programmu sagatavošana Eiropas Sociālā fonda ietvaros būs svarīgs mērķis 2013. gadā, lai nodrošinātu, ka tas sniedz visātrāko un efektīvāko atbalstu darba tirgus politikas modernizācijai un sociālās iekļaušanas politikai, uzlabojot izglītības un mūžizglītības sistēmas, lai nodrošinātu, ka tādām grupām kā jaunieši un ilgstoši bezdarbnieki ir pietiekamas darba prasmes nākotnē. Plašs ES programmu loks palīdzēs sasniegt šos mērķus, tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonds, “Apvāršnis 2020” un “Erasmus visiem”.

Eiropas resursu izmantošana konkurētspējas uzlabošanai

Mērķis

Konkurētspēja šodien ir nākotnes konkurētspējas pamatā. Ir neizmantots potenciāls, lai ES ekonomika varētu kļūt inovatīvāka, produktīvāka un konkurētspējīgāka, vienlaikus patērējot mazāk resursu un samazinot kaitējumu videi. Būtu jāražo mazāk atkritumu, un tie būtu atkārtoti jāizmanto un jāpārstrādā, ievērojot to dalībvalstu praksi, kas ir labākās šajā jomā. Uzlabota resursu efektivitāte palīdzētu izaugsmei, darbavietu izveidei un konkurētspējas uzlabošanai, samazinot izmaksas uzņēmumiem, kā arī sniedzot būtisku labumu veselībai un videi, samazinot siltumnīcefekta gāzu izmešus, rēķinus par enerģiju un sniedzot jaunas iespējas inovācijām un ieguldījumiem. ES ir īpaši labā situācijā, lai piešķirtu politikai nepieciešamo ilgtermiņa dimensiju.

Kā pietrūkst pašlaik?

Eiropas iedzīvotāji un Eiropas ekonomika vēl pilnībā neizmanto resursu efektivitātes potenciālu. Daudz pārstrādājamo atkritumu tiek eksportēti vai nosūtīti uz atkritumu poligoniem. Ilgtermiņa satvaru trūkums – visvairāk attiecībā uz klimata un enerģētikas politiku pēc 2020. gada, taču arī attiecībā uz būtiskāko resursu, piemēram, gaisa, augsnes, enerģijas, ūdens, zivju un biomasas ilgtspējīgu izmantošanu – kavē plānošanu un ieguldījumus. Vienlaikus šādi satvari var palīdzēt stimulēt inovācijas, kas nepieciešamas, lai veiktu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, tādās nozarēs kā transports, enerģētika un lauksaimniecība.

Trūkumu novēršanai Komisija 2013./2014. gadā iesniegs priekšlikumus, lai

- sniegtu ilgtermiņa redzējumu par to, kā ES rīkosies pēc savu 2020. gada mērķu sasniegšanas, lai turpinātu virzību uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, izmantojot visaptverošu satvaru laikposmam līdz 2030. gadam;
- izveidotu jaunu stratēģiju attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām nolūkā padarīt Eiropu izturīgāku;
- pārskatītu tiesību aktus atkritumu jomā, lai izvērtētu, kā jauni tirgi un labāka atkritumu pārstrāde var palīdzēt izaugsmei;
- pielāgotu ES politikas satvaru attiecībā uz gaisa kvalitāti.

Vienlaikus jaunas paaudzes politiku pabeigšana lauksaimniecības un zivsaimniecības jomā un jaunas paaudzes reģionālās un lauku attīstības programmu pabeigšana maksimāli palielinās iespējas apvienot inovācijas un darbavietu izveidi, vienlaikus koncentrējoties uz stabilitāti. Resursu ziņā efektīva “jūras ekonomika” palīdzēs atraisīt Eiropas jūras teritoriju potenciālu

izaugsmes veicināšanā. Tāpat 2013. gadā tiks sākts arī ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (2013. – 2020. gadam) 3. posms.

Drošas un aizsargātas Eiropas izveide

Mērķis

ES ir jāaizsargā savi pilsoņi un viņu tiesības pret draudiem un problēmām un jāturpina atcelt šķēršļus pilsoņu brīvai aprītei Eiropā. Tas ietver arī korupcijas un noziedzības apkarošanu, ārējo robežu kontroli, tiesiskuma un pamattiesību ievērošanas nodrošināšanu, panākot vajadzīgo līdzsvaru starp drošību un mobilitāti. Ir nepieciešama arī labi funkcionējoša un efektīva tieslietu sistēma, lai atbalstītu izaugsmi, uzņēmējdarbību un piesaistītu investorus. Tāpat ES darbojas, lai proaktīvi samazinātu riskus, kas saistīti ar veselību, pārtikas un preču drošību, kritiski svarīgu infrastruktūru un katastrofām. Droša un ilgtspējīga kodolenerģijas izmantošana ir būtisks elements.

Kā pietrūkst pašlaik?

Draudi drošībai mainās, un tas ir jāatspoguļo ES reakcijā, izmantojot tehnoloģijas, lai pievērstos pārtikas drošībai vai kodolenerģijas drošībai, strādājot pie iespējami ātrākas un efektīvākas reaģēšanas uz katastrofām un padziļinot sadarbību, lai apkarotu arvien pieaugošo pārrobežu noziedzību. Īpaša uzmanība jāpievērš tādām jomām kā terorisma finansēšana un ieroču pārrobežu tirdzniecība. ES ir īpaša atbildība aizsargāt savas finanšu intereses pret krāpšanu un korupciju, taču tai trūkst pilnīga institucionālā satvara. Ir jāpanāk savstarpēja uzticēšanās aizsargātības, drošības un tiesiskuma jomā, un ne vienmēr pastāv tās veidošanai nepieciešamie tīkli un apmaiņas.

Ir jābūt arī modriem, lai nodrošinātu, ka pilsoņu pamattiesības ES tiek pilnībā aizsargātas. Lai personas un uzņēmumi pilnībā varētu izmantot savas tiesības, tiem pārrobežu tiesvedības gadījumā ir nepieciešama vienkārša piekļuve tiesībaizsardzības iestādēm ar vienlīdzīgiem nosacījumiem visās valstīs.

Komisija iesniegs priekšlikumus, lai turpinātu novērst pastāvošos trūkumus:

- izveidotu Eiropas Prokuratūru, lai cīnītos pret noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar ES budžetu un aizsargātu tās finansiālās intereses;
- apkarotu šaujamo ieroču tirdzniecību;
- uzlabotu sadarbību tieslietās – gan krimināllietās, gan civillietās;
- pārskatītu tiesību aktus kodoldrošības jomā un ierosinātu jaunus tiesību aktus par apdrošināšanu un atbildību;
- tā kā 2013. gadā tiks atzīmēts Eiropas Pilsoņu gads, ziņojumā par pilsonību tiks izvērtēts progress, kas panākts, lai nodrošinātu, ka ES pilsoņi var izmantot savas tiesības un noteiktu turpmāko rīcību.

Komisija īsteno arī virkni būtisku iniciatīvu, lai veicinātu pozitīvu mijiedarbību starp valstu administrācijām un tieslietu sistēmām. Turpinātais darbs pie Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības tīkla, kurā piedalās izpildes iestādes, ir būtisks instruments izpildei praksē. Pirmais pretkorupcijas ziņojums un pirmais rezultātu apkopojums tieslietu jomā sniegs jaunus instrumentus paraugprakses identificēšanai un īstenošanai. Vienošanās par jauniem pasākumiem Šengenas pārvaldībai sniegs dalībvalstīm jaunu, svarīgu instrumentu, lai

nostiprinātu savstarpējo uzticēšanos, kopīgi veicot robežkontroli. Tiks turpināti centieni nostiprināt esošos solidaritātes mehānismus imigrācijas jomā.

Mūsu ietekmes palielināšana: Eiropa kā pasaules mēroga spēks

Mērķis

ES intereses un apņemšanās veicināt demokrātiskas vērtības, tiesiskumu un pamattiesības ir cieši atkarīgas no notikumiem ārpus tās robežām. Mūsu vērtību veicināšana mūsu tiešajās kaimiņvalstīs un citviet ir prioritāte, veidojot partnerības ar trešām valstīm un sekmējot daudzpusējus risinājumus kopējām problēmām.

Kolektīvi ES ir pasaulē lielākais līdzekļu devējs attīstības sadarbībai, klimata pārmaiņu apkarošanai un humānai palīdzībai. Mēs esam arī pasaules lielākais tirdzniecības partneris. Izmantojot Savienības un dalībvalstu resursus efektīvā un konsekventā veidā ārpus mūsu robežām un apkopojot plašo pieejamo instrumentu klāstu, ES var īstenot lielāku ietekmi uz apkārtējo pasauli. Tas palīdzēs īstenot mērķus izaugsmes, stabilitātes un demokrātijas jomā un sasniegt politikas mērķus, piemēram, apkarot nabadzību un veicināt mieru un drošību, kā arī īstenot politikas mērķus, piemēram, pievērsties klimata pārmaiņām, videi, transportam un enerģētikai un optimizēt starptautiskās sadarbības iespējas tādās jomās kā zinātne un tehnoloģija. Gadā, kad Horvātija pievienojas ES, paplašināšanās process un kaimiņattiecību stratēģija turpina nodrošināt svarīgus instrumentus pozitīvu pārmaiņu atbalstam partnervalstīs, kas atrodas pie ES robežām.

Kā pietrūkst pašlaik?

Pasaules mērogā ES ir būtisks spēks, bet var darīt vairāk, lai izveidotu patiesi vienotu pieeju, izmantojot dažādus politikas veidus un dažādus instrumentus, kuri viens otru papildina. ES būtu arī jānodrošina ciešāka saistību īstenošanas uzraudzība, jo īpaši kā daļa no atbalsta, kas tiek sniegts pārejas posmā esošās valstīs tās kaimiņos.

Ārējā dimensija ir būtiska, lai veicinātu izaugsmi un konkurētspēju 2013. gadā un nākamajos gados. ES cenšas īstenot ļoti vērienīgu divpusēju tirdzniecības un investīciju programmu, lai papildinātu savus centienus daudzpusējā līmenī. Gandrīz ir pabeigtas sarunas ar tādiem svarīgiem partneriem kā Kanāda, Singapūra un Indija, un cerams, ka drīz tiks uzsāktas sarunas ar Japānu. Ieteikumi, ko sniegusi ES un ASV Augsta līmeņa darba grupa nodarbinātības un izaugsmes jautājumos, var sagatavot augsni sarunām par vērienīgu un visaptverošu transatlantisku partnerību. Japāna un Amerikas Savienotās Valstis ir tik svarīgi partneri, ka sekmīga nolīgumu noslēgšana ar šīm divām valstīm varētu palielināt ES IKP par 1-1½ % un radīt gandrīz miljonu darbavietu. Šādi nolīgumi atbalstītu daudzpusēju liberalizācijas un regulatīvo dialogu un atvērtu jaunus tirgus Eiropas precēm un pakalpojumiem. Pašlaik tiek veiktas darbības jomas pārbaudes ar citiem partneriem.

Īpaša uzmanība 2013. gadā tiks pievērsta tiesiskuma nostiprināšanai paplašināšanās politikas kodolā, ekonomiskās un finansiālās stabilitātes nostiprināšanai un labu kaimiņattiecību veicināšanai un ciešākai reģionālai sadarbībai tādās jomās kā tirdzniecība, enerģētika un transports. Kaimiņattiecību politikas pamatā vēl joprojām būs uz stimuliem balstīta pieeja, saskaņā ar kuru ES atbalsts reformām tiek sniegts, ja ir vērojams skaidrs progress demokrātijas veidošanā un cilvēktiesību ievērošanā. Prioritātes 2013. gadā būs “Padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas”, mobilitātes partnerības un vīzu režīma atvieglošana.

ES ir reaģējusi uz straujajām pārmaiņām mūsu kaimiņvalstīs, izmantojot pārskatītu Eiropas kaimiņattiecību politiku, konsolidējot Austrumu partnerību un uzsākot partnerību demokrātijai un kopīgai labklājībai ar mūsu dienvidu kaimiņvalstīm. Attiecībā uz dienvidos esošajām kaimiņvalstīm 2013. gadā mūsu uzmanība tiks vērsta uz īstenošanu un rezultātiem, izmantojot novatoriskus veidus politisko un ekonomisko resursu mobilizēšanai abpusējam labumam.

Tā kā tuvojas Tūkstošgades attīstības mērķu 2015. gada galotņu tikšanās, ES strādā, lai izpildītu savas saistības attīstības palīdzības jomā, kā arī sasniegtu konkrētus mērķus attiecībā uz ilgtspējīgu izaugsmi un izturību krīzes situācijā. Tā arī turpina svarīgas sarunas, piemēram, par jauna starptautiska līguma noslēgšanu klimata jomā līdz 2015. gadam. Vienlaikus ar jaunas paaudzes ārējās darbības instrumentu pabeigšanu 2013. gads būs arī būtisks, lai nodrošinātu ES jaunās attīstības politikas – “Pārmaiņu programmas”⁷ – ieviešanu mūsu attiecībās ar partneriem, izmantojot jaunu pieeju labai pārvaldībai, iekļaujošai un ilgtspējīgai izaugsmei un ieguldījumu veicināšanai attīstības valstīs. Tiks sperti arī turpmāki soļi, lai nodrošinātu spējas efektīvi un ātri reaģēt uz krīzēm un veidotu visaptverošu pieeju krīžu novēršanai, pārvaldībai un pārvarēšanai.

Trūkumu novēršanai Komisija 2013./2014. gadā iesniegs priekšlikumus, lai

- ierosinātu sarunas par direktīvām attiecībā uz visaptverošiem tirdzniecības un investīciju nolīgumiem ar attiecīgajiem partneriem, pieņemot, ka notiekošie darbības jomas izvērtēšanas pasākumi un pagaidu sarunas būs veiksmīgas;
- izteiktu konsekventas ES nostājas, kurās ņemti vērā Tūkstošgades attīstības mērķi, attīstības politikas programma laikposmam pēc 2015. gada un *Rio+20* process.

---

⁷ COM(2011) 637, 2011. gada 13. oktobris.